

Indhold:

- Medlemsmøde 377:
Program og Abstracts
- 6. Danske kongres i
klinisk biokemi Holmen,
København
- DSKB: udvalg og arbejdsgrupper
 - Nyt fra DSKB's bestyrelse
 - Nye medlemmer af DSKB
 - Kommende møder

Dansk Selskab for Klinisk Biokemi

Bestyrelse

Lise Bathum,
e-mail: l.bathum@ouh.fyns-amt.dk

Marianne Benn (kasserer),
e-mail: m.benn@rh.dk

Linda Hilsted,
e-mail: hilsted@rh.dk

Steen Strange Holm,
e-mail: chsth@vestamt.dk

Søren Ladefoged (sekretær),
e-mail: soren@biobase.dk

Jørgen Hjelm Poulsen (formand),
e-mail: jhjel@akh.aaa.dk

Anne Schmedes,
e-mail: asch@vs.vejleamt.dk

MedlemsNYT udsendes 6 gange
årligt til alle medlemmer af DSKB

OPRÅB til DSKB's medlemmer -

og øvrige læger og biokemikere på klinisk biokemiske afdelinger:

Alle der endnu ikke er tilmeldt DSKB-kongressen (23.-25. oktober i år i København) bedes snarest registrere sig på <http://www.dskbkongres2003.dk> eller, hvis man ikke har adgang til Internet, hos Inge Ibsen, Klinisk biokemisk afdeling KB, Rigshospitalet, 2100 København Ø, Tlf.: 35 45 30 19, e-mail: iibsen@rh.dk.

Både det faglige og det sociale program (der snart vil blive offentliggjort), er fremragende. Og der er stadig plads til flere deltagere.

På organisationskomiteens vegne Jens F. Rehfeld.

Medlemsmøde 377

Klinisk biokemisk diagnostik af neurologiske sygdomme

Tid: Fredag d. 3. oktober 2003 kl.14:15 - ca. 17:00
Sted: Frederiksberg Hospital, auditoriet.
Mødeledere: Holger Jon Møller, Klinisk biokemisk afd., Århus Kommunehospital,
E-mail: hjmol@akh.aaa.dk
Marianne Benn, Klinisk biokemisk afd., Rigshospitalet,
E-mail: m.benn@rh.dk

Program

- 14.15 - 15.20: Velkomst ved *Formanden for DSKB Jørgen Hjelm Poulsen:*
14.20 - 14.40: Demensudredning – det kliniske perspektiv.
Hans Brændgaard, Demensklinikken, Århus Kommunehospital
14.40 – 15.10 Klinisk biokemisk diagnostik af neurodegenerative sygdomme.
Kaj Blennow, Department of Clinical Neuroscience, Sahlgrenska University Hospital, Göteborg
15.10 – 15.30 Kaffepause
15.30 – 16.05 Neuroinflammatoriske sygdomme. *Klaus Hansen, Neurologisk klinik, Rigshospitalet*
16.05 – 16.30 Det inflammatoriske respons ved Dissemineret Sklerose – rekkommendationer for klinisk biokemisk diagnostik - nye biokemiske markører for DS.
Finn T. Sellebjerg, Neurologisk klinik, Rigshospitalet

Demensudredning – det kliniske perspektiv

Demens er på linie med Parkinsons sygdom en syndromdiagnose som hviler på tilstedeværelse af hukommelsesbesvær samt mindst et andet kognitivt udfald: afasi, apraksi, agnosi eller påvirkede eksekutivfunktioner af mindst 6 måneders varighed. Mange forskellige sygdomme kan medføre demens, hyppigst er Alzheimers sygdom som er ansvarlig for ca. 50-60%, vaskulær demens udgør 15-20% Lewy body demens 15-20% og frontotemporal demens ca. 10%.

Ved Alzheimers sygdom er debut symptomer nedsat korttidshukommelse: ting forlægges, aftaler glemmes, personen gen-

tager sig selv og mister tidsorienteringen. Siden påvirkes talen med udfald af navneord, der kommer besvær med at orientere sig, besvær med at udføre vante opgaver – apraksi.

Patienter med Lewy-body demens har samme problemer men desuden parkinsonsymptomer og livlige synshallucinationer. Begge disse sygdomme kommer snigende med gradvis progression i modsætning til vaskulær demens som har et skubvist forløb på grund af reciderende infarkter og dermed også ledsages af neurologiske udfald i form af parese, føleforstyrrelse etc.

Fronto-temporal demens er som navnet siger sygdom som rammer frontallapperne og den forreste del af temporallapperne i modsætning til Alzheimers sygdom og Lewy body demens som afficerer den mediale del af temporallapperne og parietallapperne. Ofte rammer det yngre dvs 40-60 år ved debut og symptomerne er ændring af adfærd og psyke.

*Hans Brændgaard,
Demensklinikken,
Århus Kommunehospital
E-mail: hbrau@akh.aaa.dk*

Klinisk biokemisk diagnostik af neurodegenerative sygdomme

The diagnosis of Alzheimer's disease (AD) is still made by excluding other disorders with a similar clinical picture. In addition, an analysis of symptoms and signs, blood analyses and brain imaging are the major ingredients of the clinical diagnostic work-up. However, the sensitivity of a clinical diagnosis using these instruments is unsatisfactory and disease markers with high sensitivity and specificity for AD would be a welcome supplement. Ideally, such markers should reflect the pathophysiological mechanisms of AD, that is, according to the currently predominant hypothesis mismetabolism of beta-amyloid and neurofibrillary degeneration. Among several, we have focused on three candidates that have been suggested to fulfil the requirements for biomarkers of AD: beta-amyloid42

(Abeta42), total tau (T-tau) and tau phosphorylated at various epitopes (P-tau). The cerebrospinal fluid (CSF) levels of these proteins reflect the metabolism of these proteins in the central nervous system. Only published articles using established ELISA methods for the quantification of these markers in CSF and preferably also presenting sensitivity and specificity figures have been included in this review. The number of patients included in the different studies varies; some having included only a few patients. Furthermore, diagnostic criteria vary and clinicopathological studies are scarce. However, there are some large studies, including even minor studies, and most have found reduced CSF levels of Abeta42 and increased CSF levels of T-tau in AD. The sensitivity and specificity of these

measures are high for separation of AD patients from controls, but their specificity against other dementias is moderate. It increases if P-tau is added. An increasing number of studies suggest that supplementary use of these CSF markers, preferably in combination, adds to the accuracy of an AD diagnosis.

(Abstrakt taget fra artiklen: Advances in the detection of Alzheimer's disease-use of cerebrospinal fluid biomarkers. Sjogren M, Andreasen N, Blennow K. Clin Chim Acta. 2003 Jun;332(1-2):1-10)

*Kaj Blennow,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset,
Göteborg
E-mail: kaj.blennow@neuro.go.se*

6. Danske kongres i klinisk biokemi

Holmen, København,

23. – 25. oktober 2003

Yderligere oplysninger: www.dskbkongres2003.dk

Torsdag d. 23 oktober 2003

18:30-19:45		Velkomstreception
19:45-20:00	Jens F. Rehfeld, HS:Rigshospitalet	Åbningstale
20:00-20:35	Ole Færgeman, Århus Amtssygehus	Kardiovaskulære sygdomme – Diagnostik i et historisk perspektiv
20:35-20:45		Diskussion

Fredag d. 24 oktober 2003

09:00-09:40	Göran Hansson, Karolinska Institutet, Sverige	Inflammation og aterosklerose
09:40-10:00	Anne Tybjærg Hansen, HS:Rigshospitalet	Genetik og aterosklerose
10:00-10:20	Flemming Skovby, HS:Rigshospitalet	Homocystein og kardiovaskulær sygdom
10:20-11:10		Kaffepause, udstilling og postere
11:10-11:40	Jens Peter Gøtze, HS:Rigshospitalet	Natriuretiske peptider
11:40-11:55		Udvalgt abstrakt
11:55-12:10		Udvalgt abstrakt
12:10-14:00		Frokost, udstilling og postere
14:00-14:30	Christer Fåhræus, CellaVision AB, Sverige	CellaVision og bioteknologisk entreprenør-virksomhed
14:30-15:00	Pieter Telleman, Danmarks Tekniske Universitet	Micro/nano technology
15:00-15:15		Udvalgt abstrakt
15:15-15:30		Udvalgt abstrakt
15:30-16:20		Kaffepause, udstilling og postere
16:20-17:00:	Ingrid Hedenfalk, Universitetssjukhuset MAS, Sverige	Klassificering af brystcancere ved hjælp af genekspressionsprofiler
17:15-18:15	Se www.dskbkongres2003.dk	SOCIALT ARRANGEMENT
ca. 18:30	Se www.dskbkongres2003.dk	KONGRESMIDDAG

Lørdag d. 25 oktober 2003

09:30-10:10	Lars Hansen, Novo Nordisk	Pharmacogenomics
10:10-10:40	Sixtus Thorsen, HS:Rigshospitalet	Mutationsundersøgelse ved trombofili. Er det relevant?
10:40-11:30		Kaffepause, udstilling og postere
11:30-11:45		Udvalgt abstrakt
11:45-12:00		Udvalgt abstrakt
12:00-12:30	Stefan Lethagen, Universitetssjukhuset MAS, Sverige	Von Willebrands sygdom

DSKB: udvalg og arbejdsgrupper

DSKB her gennem årene nedsat en række udvalg og arbejdsgrupper inden for forskellige områder, som det fremgår af nedenstående oversigt. Selskabets medlemmer opfordres til at tage kontakt til medlemmer af udvalgene eller DSKB's bestyrelse, hvis man har forslag, kommentarer, spørgsmål eller lign. til udvalgenes arbejde. Nedenfor er

udvalgenes navne og formænd nævnt. Yderligere informationer findes på DSKB's hjemmeside www.dskb.dk. Her findes ligeledes en oversigt over den lange række af udvalg og komiteer DSKB er repræsenteret i såvel nationalt som internationalt.

Arbejdsgruppe under DSKB og DSTH til vurdering af muligheder for forbedret standardisering af analysen Aktiveret Partiel Tromboplastin Tid (APTT).

Nedsat 2002

Formand Jørgen Jespersen, e-mail: jjes@ribeamt.dk

Arbejdsgruppe vedr. "Udredning og monitorering af lipidforstyrrelser samt DNA undersøgelser af familiær hypercholesterolæmi".

Nedsat 1999

Formand Børge Grønne Nordestgaard,
e-mail: brno@herlevhosp.kbhamt.dk

Arbejdsgruppen for molekylær-genetiske og molekylær-biologiske undersøgelser.

Nedsat 1999

Formand: Niels Erik Petersen, e-mail: nipe@shf.fyns-amt.dk

DSKB's arbejdsgruppe til fremme af evidensbaseret anvendelse af klinisk biokemi.

Nedsat 2000

Formand: Per Jørgensen, e-mail: perej@dadlnet.dk

DSKB's arbejdsgruppe til implementering af speciallægekommissionens anbefalinger vedrørende den lægelige videreuddannelse (IMP).

Nedsat 2001

Formand: Lars Ødum, e-mail: rsloed@ra.dk

Fagligt bedømmelsesudvalg

Medlemmer af udvalg: Mogens Sandbjerg Hansen, e-mail: moha@rh.dk, Ebba Nexø, e-mail: e.nexo@dadlnet.dk,
Palle Wang, e-mail: pwang@vs.vejleamt.dk

Uddannelsesudvalg I (UU1).

Nedsat 1972

Formand: Lars Ødum, e-mail: rsloed@ra.dk

Uddannelsesudvalg II (UU2).

Nedsat 1972

Formand: Erik D. Lund, e-mail: edl@vs.vejleamt.dk

Udvalget for internationale relationer.

Formand: Erik Magid, e-mail: erik.magid@ah.hosp.dk

Videnskabeligt udvalg for kvalitetssikring.

Nedsat 1997

Formand: Ivan Brandslund, e-mail: ibr@vs.vejleamt.dk

Nyt fra DSKB's bestyrelse

Hermed et udpluk af de sager, der er blev behandlet ved bestyrelsesmødet op til udgivelsen af MedlemsNYT.

- Høring vedr. lov om **patienters selvbestemmelse over biologisk materiale i forbindelse med biobanker**: Patienten kan sige fra med hensyn til anvendelse af materialet og kan forlange materialet destrueret eller udleveret.
- **Begreberne "patientkontakt" kontra "assistance"**: DSKB har overfor Sundhedsstyrelsen gjort indsigelse mod brug af benævnelserne "assistance" i forbindelse med lægelige patientkontakter på klinisk biokemiske afdelinger. Sundhedsstyrelsen ser ingen anledning til at ændre på definitionerne. Samme regler bruges i andre specialer, som efter rekvisition udfører et arbejde.
- DSKB har modtaget brev fra Sundhedsstyrelsen, hvori det meddeles, at **de tværfaglige kurser nedlægges** (med undtagelse af SOSA) i forbindelse med implementering af Speciallægekommissionens betænkning pr 1. januar 2004.
- **Dansk Medicinsk Selskab arbejder med beskrivelse af fagområder**: Fagområder er et særligt interesse og kompetence-

område, som enten ikke er dækket af et godkendt speciale, eller udgør en mindre del af specialet. Inden for specialet Klinisk Biokemi er der ikke taget initiativ til dannelse af sådanne fagområder.

- DSKB's medlemmer var i MedlemsNYT 3-2003 blevet opfordret til at tegne **abonnement på tidsskriftet Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (CCLM)** via en favorabel abonnementsordning gennem DSKB. Da DSKB ikke har modtaget henvendelser fra medlemmerne foretager man sig ikke yderligere fra selskabets side.
- Axel Brock er efter 12 år gået af som formand for UUI. Posten overtages af Lars Ødum, Klinisk Biokemisk Afd., Roskilde Amtssygehus. Det skete officielt på UUI's møde den 25 og 26 august 2003.
- **Arbejdsgruppen vedr. klinisk biokemi under DANAK's "Rådgivende Sektorudvalg for sundhedsområdet og det retsmedicinske område"** har startet sit arbejde: Gruppen bestående af Lisbeth Mortensen, Linda Hilsted, Lars Ødum, Poul Jørgen Jørgensen, Anne Cathrine

Bollerup og Jørgen Hjelm Poulsen har afholdt første møde den 19 juni 2003. Formålet er at yde DANAK teknisk rådgivning vedrørende metodevalidering, usikkerhedsbudgetter, præstationsprøvninger, metodeliste og elektronisk svarafgivelse. Der er udarbejdet et udkast til en rapport vedr. metodevalidering.

- Ulrik Gerdes, Klinisk Biokemisk Afd., Århus amtsygehus er efter indstilling fra DSKB blevet tilknyttet Sundhedsstyrelsens Enhed for Sundhedsinformatik som **medredaktør af Kompendium i Laboratoriemedicin 2000** (medicinsk og teknisk information om laboratorieundersøgelser, der anvendes i Danmark).
- DSKB's bestyrelse anbefaler i forlængelse af DSKB's medlemsmøde d. 12. september, at man i **Danmark går over til IFCC-enzymmetoderne d. 1. december 2003**. DSKB's Videnskabelige Udvalg for Kvalitetssikring vi udarbejde retningslinier for laboratorierne og deres brugere.

På bestyrelsens vegne Søren Ladefoged

DSKB's bestyrelse består af:

*Lise Bathum,
E-mail: l.bathum@ouh.fyns-amt.dk*

*Marianne Benn (kasserer),
E-mail: m.benn@rh.dk*

*Linda Hilsted,
E-mail: hilsted@rh.dk*

*Steen Strange Holm,
E-mail: chstho@vestamt.dk*

*Søren Ladefoged (sekretær),
E-mail: soren1@biobase.dk*

*Jørgen Hjelm Poulsen (formand),
E-mail: jhjel@akh.aaa.dk*

*Anne Schmedes,
e-mail: asch@vs.vejleamt.dk*

Nye medlemmer

Ordinære medlemmer:

Reservelæge **Marie Kjær Ingvarsdén**,
Klinisk biokemisk afdeling, Århus kommunehospital

Reservelæge **Rasmus Petersen**,
Afd KKA, Odense Universitetssygehus

Ph.D, cand. polyt., kemiker, **Mikala Klok Jørgensen**,
Klinisk biokemisk afdeling, Centralsygehuset i Slagelse

Korresponderende medlemmer:

Bioanalytikerunderviser, MDE **Uffe Lystbæk**,
Klinisk biokemisk afdeling, Aarhus Amtssygehus

MedlemsNYT - Deadlines

Indlæg kan sendes til DSKB's akademiske sekretær,
med følgende deadlines:

Blad nr. 6 2003
(udsendes ultimo oktober):
10. oktober 2003

Blad nr. 2 2004
(udsendes ultimo februar)
6. februar 2004

Blad nr. 4 2004
(udsendes ultimo august)
6. august 2004

Blad nr. 6 2004
(udsendes ultimo oktober)
8. oktober 2004

Blad nr. 1 2004
(udsendes ultimo januar)
2. januar 2004

Blad nr. 3 2004
(udsendes primo april)
12. marts 2004

Blad nr. 5 2004
(udsendes ultimo september)
3. september 2004

DSKB-kontakt

Formand:

Adm. overlæge, dr. med.
Jørgen Hjelm Poulsen
Klinisk biokemisk afdeling
Århus Kommunehospital
Tlf.: 8949 3078
Fax: 8949 3060
E-mail: jhjel@akh.aaa.dk

Sekretariat:

Sekretær
Anne-Margrethe Bjørnholdt
Klinisk biokemisk afdeling
Århus Kommunehospital
Tlf.: 8949 3076
Fax: 8949 3060
E-mail: annem@akh.aaa.dk

Kasserer:

Kursusreservelæge, PhD
Marianne Benn
Klinisk biokemisk afd., KB3011
H:S Rigshospitalet
Tlf.: 3545 3433
Fax: 3545 4160
E-mail: m.benn@rh.dk

Akademisk sekretær:

Afdelingslæge, dr. med.
Søren Ladefoged
Klinisk biokemisk afdeling
Skejby Sygehus
Tlf.: 8949 5101
Fax: 8949 6018
E-mail: soren@biobase.dk

Kommende møder – nationale

DANSK SELSKAB FOR KLINISK BIOKEMI:

Hjemmeside: www.dskb.dk

Møde nr. 377 i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi:

Emne: Klinisk biokemisk diagnostik af neurologiske sygdomme (arbejdstitel).
Sted: Frederiksberg Hospital, Auditoriet
Tid: Fredag d. 3. oktober 2003 kl.14:15 - ca. 17:00

6. Danske kongres i Klinisk Biokemi 2003:

Emner: Se "www.dskbkongres2003.dk".
Sted: Ferdinand Meldahls Smedie, Kunstakademiet, Holmen, København
Tid: Torsdag aften d. 23. til lørdag d. 25. oktober 2003

Møde nr. 378 i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi:

Emne: Herceptin – en mammacancer behandling rettet mod EGF-receptoren HER2 Analytiske muligheder for måling af HER2.
Program: *Boe S. Sørensen*: Introduktion til HER2 og EGF-systemet
Michael Andersson: Brug af Herceptin ved behandling af mammacancer. Klinikerens krav til analyse af HER2.
Birgitte Bruun Rasmussen: Immunhistokemi og/eller FISH til påvisning af HER2-receptor.
Birgitte Schlemmer: Måling af HER2 genamplifikation med realtime PCR.
Lilian Bomme Ousager: Måling af HER2 i serum.
Lise Mette Gjerdrum: HER2-måling på mikrodissekeret arkivmateriale.
Ebba Nexø: Opsummering.

Mødeledere: Ebba Nexø (E-mail: e.nexo@akh.aaa.dk) og Boe S. Sørensen (E-mail: boess@akh.aaa.dk)

Sted: Frederiksberg Hospital, Auditoriet
Tid: Fredag d. 14. november 2003 kl.14:15 - ca. 17:00

Møde nr. 379 i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi:

Sted: Frederiksberg Hospital, Auditoriet
Tid: Fredag d. 6. februar 2004 kl.14:15 - ca. 17:00

Møde nr. 380 i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi:

Sted: Frederiksberg Hospital, Auditoriet
Tid: Fredag d. 12. marts 2004 kl.14:15 - ca. 17:00

Møde nr. 381 i Dansk Selskab for Klinisk Biokemi:

Emne: Generalforsamling
Sted: Frederiksberg Hospital, Auditoriet
Tid: Fredag d. 16. april 2004 kl.14:15 - ca. 17:00

BIOKEMISK FORENING:

Hjemmeside: www.biokemi.org

Emne: 32nd Annual Meeting: "Molecular Biology of Human Diseases"
Tid: Mandag d. 6. oktober til onsdag d. 8. oktober 2003.
Sted: Gl. Avernæs, Helnæsvej, Ebberup, Fyn

Kommende møder – Internationale

2003

30. okt.-1. nov. 2003 San Diego Conference Cool Tools III: New Technologies for Molecular and Genomic Diagnostics, Baltimore, MD, USA.
4.-8. nov. 53rd Annual Meeting of The American Society of Human Genetics, Los Angeles, California, USA (www.ashg.org).
19.-22. nov. MEDICA 2003. 35th World Forum for Medicine, International Trade Fair with Congress, Düsseldorf, Germany (Internet: www.medica.de).
26.-28. nov. BioTech Forum 2003, Stockholm, Sweden (www.biotechforum.org).

2004

22.-23. marts AACC, ACB and the NCKV: Laboratory Automation, Amsterdam, The Netherlands.
24.-27. april XXIX Nordic Congress in Clinical Chemistry: The diagnostic perspective, Malmö, Sweden (www.nfkk2004.org).
29.-30. april 36th Annual Oak Ridge Conference. Pushing the Technology Envelope: An Exploration of the Future of Clinical Laboratory Testing, San Jose, CA.

20.-22. maj Nordiskt koagulationsmöte, Stockholm, Sverige. Kontaktperson: Sam Schulman, Koagulationsmottagningen, Karolinska sjukhuset, Stockholm.

10.-12. juni The Value of Critical Care and Point-of-Care Testing: Who Benefits? Wurtzburg, Germany

26. juni-1. juli 29th Congress of the Federation of European Biochemical Societies, Warsaw, Poland (www.febs2004.pl).

25.-29. juli 56th National Meeting of the American Association of Clinical Chemistry (AACC), Philadelphia, PA, USA (www.aacc.org).

2005

8.-12. maj EUROMEDLAB 2005: 16th IFCC-FECC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine. 'Focus 2005' National Meeting of the Association of Clinical Biochemists, Glasgow, Scotland (www.glasgow2005.org).